

**НИЙСЛЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН
ЛАБОРАТОРИ 23 ДУГААР СУРГУУЛЬ**

**НИЙСЛЭЛИЙН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН ЛАБОРАТОРИ 23 ДУГААР
СУРГУУЛИЙН АНГЛИ ХЭЛНИЙ БАГШ Б.БАЯРЗАЯАГИЙН 2018-2019 ОНЫ
ХИЧЭЭЛИЙН ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН**

Тайлан бичсэн: Англи хэлний багш Б.Баярзаяа

2019 он

I. Төлөвшил

1. Олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцсон байдал
  - ОУ-ын хуралд танилцуулах англи хэлний танилцуулгыг орчуулсан.
  - Ангийн дарга нарын анхдугаар зөвлөгөөнд кофе, цай бэлтгэж хэлэцүүлэг өрнүүлж уриалга гаргасан.
  - Нэгдүгээр ангид элсэн суралцах сурагчдыг сургуультай танилцуулах өдөрлөгт угталтын үйлчилгээнд гарсан.
  - Чингэлтэй дүүргийн гадаад хэлний багш нарын хэлэлцүүлгийг амжилттай зохион байгуулсан.
  - Орос хэлний олимпиад зохион байгуулах үйл ажиллагаанд хянагч багшийн үүргийг гүйцэтгэсэн.
  - Цахим номын сангийн нээлтийн үйл ажиллагаанд уgiaгч, тууз хайчлагч ажлыг гүйцэтгэсэн.
  - Улаанбаатар марафонд амжилттай оролцож батламжаа авсан.
  - Чингэлтэй дүүргийн иргэдийн баярт оролцов.
  - Хөвсгөл аймгийн ерөнхий боловсролын сургуулийн англи хэлний 12 багшид англи хэлний хичээлийг хэрхэн сонирхолтой аргаар заах талаар 3 өдрийн сургалт зохион байгуулав.
2. Дэгийн хэрэгжилт, дадал хэвшил суусан байдал
  - Хичээл орж буй сурагчид 2 өнгийн тодруулагчтай хичээлдээ ирж нэг өнгөөр тухайн өлрийн хичээлийн сэдвийн доогуур, нөгөө өнгөөр тухайн өдрийн гэрийн даалгаврын доогуур зурж тодруулдаг хэвшилтэй болсон.
3. Бусадтай харилцах зан чанар
Сурагчид бие биенээ хүндэлж харьцаж, багш нартай таарах бүртээ бүртээ мэндэлж сурсан.
4. Сурагчдын оролцооны ур чадварын хөгжил, дадал хэвшил зан чанарын байдал
“Гурван тамир” сургуулийн нэрэмжит гадаад хэлний олимпиадад англи хэлний гүнзгий түвшинд 7д ангийн сурагч Б.Тайван амжилттай оролцож 1-р байр
8а ангийн сурагч Б.Есүй 3-р байр тус тус эзэлсэн.
Хичээл орж буй нийт сурагчдаас темпераментийн судалгаа авч үр дүнг боловсруулж ажилласан.
5. Жижүүр багшийн үнэлгээ

2019 оны II хагас жилийн хугацаанд 4 удаа жижүүр багшийн үүрэг гүйцэтгэсэн.

- ✓ 2019.03.21-ний өдрийн II ээлжинд жижүүр багш хийж 30 оноо авсан.
- ✓ 2019.04.26-ны өдрийн II ээлжинд жижүүр багш хийж 30 оноо авсан.
- ✓ 2019.05.17-ны өдрийн II ээлжинд жижүүр багш хийж 30 оноо авсан.
- ✓ 2019.06.13-ны өдрийн II ээлжинд жижүүр багш хийж ..... оноо авсан.

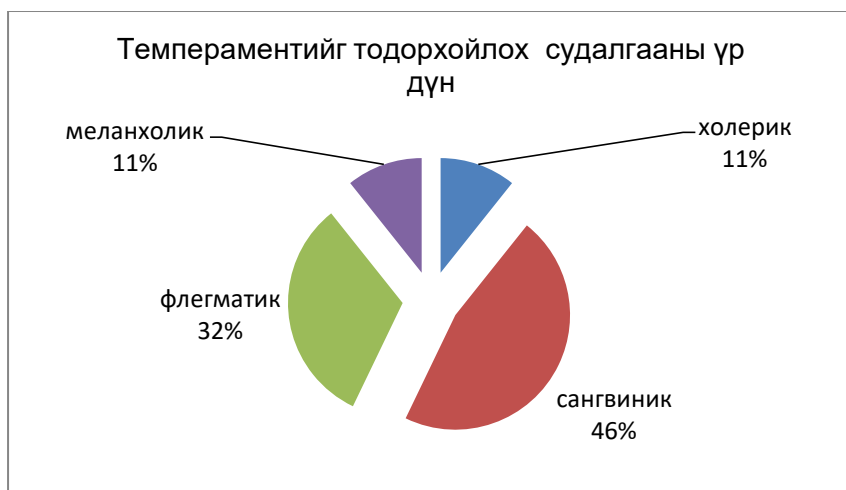
6. Хэдэн судалгаа хийсэн, ямар үр дүнд хүрсэн эсэх, ажилласан байдал
  1. Зан төлөвийн судалгаа (темперамент)

Судалгааны зорилго: Хичээл орж буй сурагчдын зан төлөвийг тодорхойлох, хэрхэн ажиллах арга барил эзэмших

Англи хэлний хичээлийг 6а, 7а, б, г, д, 8а, б, г, д гэсэн нийт 9 ангид орсон бөгөөд дээрх 9 ангиас темпераментийн судалгаа авч хүүхэд бүрийн онцлогийг судалж ажилласан. Анги бүрээс нэг бүлгийг сонгон авч судалгааны үр дүнг харууллаа.

№	6а ангийн сурагчдын темпераментийг тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Зан төлөв		Сэтгэл хөдлөлийн байдал
		Давамгайлсан	Дагалдсан	
1	Б.Алтангэрэл	Сангвиник	флегматик	экстраверт
2	О.Амина	Меланхолик	холерик	интроверт
3	Б.Ананд	Холерик	сангвиник	экстраверт
4	Б.Анаргэрэл	Сангвиник	меланхолик	экстраверт
5	Б.Баяр-Эрдэнэ	Флегматик	холерик	интроверт
6	Э.Баттулга	Сангвиник	флегматик	экстраверт
7	Т.Билгүүн	Сангвиник	флегматик	экстраверт
8	М.Гийгүүлэн	Сангвиник	флегматик	экстраверт
9	Б.Дүзмаа	Меланхолик	сангвиник	интроверт
10	О.Есүй	Сангвиник	флегматик	экстраверт
11	М.Маралбаяр	Сангвиник	флегматик	экстраверт
12	З.Мөнгөншагай	Флегматик	меланхолик	интроверт
13	Б.Нандинчимэг	Флегматик	меланхолик	интроверт
14	Ц.Номин-Эрдэнэ	Флегматик	сангвиник	интроверт
15	Д.Намуун	Сангвиник	холерик	экстраверт
16	Б.Сүлдмөнх	Сангвиник	флегматик	экстраверт
17	Э.Тайшир	Холерик	сангвиник	экстраверт
18	С.Төгөлдөр	Холерик	сангвиник	экстраверт
19	Э.Тэнгис	Флегматик	сангвиник	интроверт
20	Б.Урангоо	Сангвиник	холерик	экстраверт
21	Т.Үүрийнтуяа	Сангвиник	флегматик	интроверт
22	Е.Чингиз	Флегматик	сангвиник	экстраверт
23	Н.Чинзориг	Меланхолик	холерик	экстраверт
24	Ө.Энхбат	Флегматик	сангвиник	экстраверт
25	О.Энхбаяр	Флегматик	сангвиник	экстраверт
26	Д.Цэнджаргал	Сангвиник	холерик	экстраверт
27	Г.Эрхэмбилэг	Сангвиник	флегматик	интроверт
28	Э.Бат-Оргил	Флегматик	меланхолик	интроверт

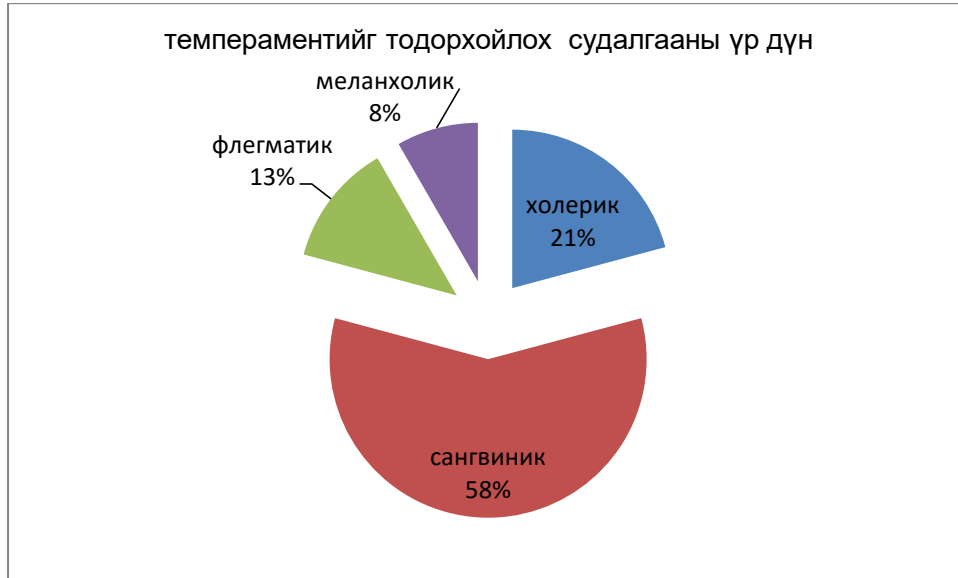
№	Зан төлөв	Тоо
1	Холерик	3
2	Сангвиник	13
3	Флегматик	9
4	Меланхолик	3

Дүгнэлт: Энэхүү судалгааны үр дүнд хичээлийн бус цагаар сурагчдын судалгааны үр дүнг танилцуулсан бөгөөд тэдний зан төлөвт тохирсон дасгал даалгаврыг боловсруулж нэмэлтээр өгч ажиллуулсан.

№	76 ангийн сурагчдын темпераментийг тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Зан төлөв		Сэтгэл хөдлөлийн байдал
		Давамгайлсан	Дагалдсан	
1	О.Алтансүвд	флегматик	меланхолик	интроверт
2	Б.Анхчимэг	сангвиник	флегматик	экстраверт
3	Б.Билгүүн	флегматик	сангвиник	интроверт
4	З.Болд-Эрдэнэ	сангвиник	холерик	экстраверт
5	Э.Марал-Од	холерик	флегматик	экстраверт
6	Б.Мөнх-Учрал	сангвиник	меланхолик	экстраверт
7	Н.Мягмарсүрэн	флегматик	сангвиник	интроверт
8	Ж.Нандин-Эрдэнэ	сангвиник	холерик	экстраверт
9	Б.Номин	сангвиник	флегматик	экстраверт
10	Т.Номин	флегматик	сангвиник	интроверт
11	Н.Одбаяр	флегматик	сангвиник	интроверт
12	Б.Оюун	флегматик	сангвиник	интроверт
13	Б.Санчир	сангвиник	флегматик	экстраверт
14	А.Сод-Эрдэнэ	флегматик	сангвиник	интроверт
15	З.Тэргүүнбилэгт	флегматик	меланхолик	интроверт
16	Ж.Тэргэл	холерик	меланхолик	экстраверт
17	Б.Уранцэцэг	флегматик	сангвиник	интроверт
18	Э.Халиун	сангвиник	холерик	экстраверт
19	Л.Хүслэн	меланхолик	сангвиник	интроверт
20	Н.Эмүжин	флегматик	сангвиник	интроверт
21	Д.Эмүжин	меланхолик	холерик	интроверт
22	О.Энхбаясгалан	сангвиник	меланхолик	экстраверт
23	А.Энхжин	сангвиник	флегматик	экстраверт
24	О.Эрдэнэбат	флегматик	сангвиник	интроверт

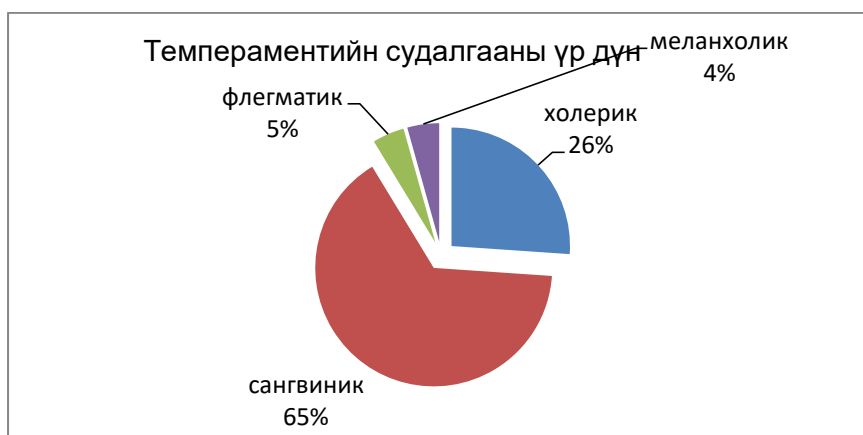
№	Зан төлөв	Тоо
1	холерик	5
2	сангвиник	14
3	флегматик	3
4	меланхолик	2

№	8а ангийн сурагчдын темпераментийг тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Зан төлөв		Сэтгэл хөдлөлийн байдал
		Давамгайлсан	Дагалдсан	
1	А.алтанзул	сангвиник	холерик	экстраверт
2	Б.Амартүвшин	сангвиник	холерик	экстраверт
3	Б.Амин-Эрдэнэ	флегматик	сангвиник	интроверт
4	О.Билгэ-Очир	сангвиник	меланхолик	экстраверт
5	Б.Бүжинлхам	сангвиник	флегматик	экстраверт
6	О.Бэхи-Очир	меланхолик	сангвиник	интроверт
7	Б.Есүй	сангвиник	холерик	экстраверт
8	Л.Мишээл	флегматик	сангвиник	интроверт
9	Х.Мөнгөнцацрал	меланхолик	холерик	интроверт
10	М.Мөнх-Ану	холерик	сангвиник	экстраверт
11	Б.Мягмаржаргал	сангвиник	флегматик	экстраверт
12	П.Намуун	сангвиник	холерик	экстраверт
13	Б.Номин	сангвиник	флегматик	экстраверт
14	Б.Номуундарь	меланхолик	холерик	интроверт
15	Э.Төгөлдөр	меланхолик	холерик	интроверт
16	Б.Хатанзаяа	сангвиник	флегматик	экстраверт
17	Б.Хүслэн	сангвиник	холерик	экстраверт
18	Э.Цэлмэг	сангвиник	флегматик	экстраверт

19	Б.Эгшиглэн	сангвиник	холерик	экстраверт
20	Г.Энхмөнх	холерик	сангвиник	экстраверт
21	Б.Энхсолонго	сангвиник	флегматик	экстраверт
22	Ч.Эрдэнэ-Үжин	холерик	сангвиник	экстраверт
23	Б.Янжинлхам	сангвиник	меланхолик	экстраверт

№	Зан төлөв	Тоо
1	холерик	6
2	сангвиник	15
3	флегматик	1
4	меланхолик	1

Дүгнэлт: Энэхүү судалгааны үр дүнд хамрагдсан 3 ангийн 75 сурагчдын 56% сангвиник 16% холерик 21% флегматик 7% меланхолик хэв шинжтэй гарсан өгөөд сурагч бүртэй дараах зөвлөгөөний дагуу ажиллалаа.

Холерик хэв шинжтэй хүүхэдтэй дараах байдлаар

“Шаралхуу, эрч хүчтэй хэв шинж юм.”

- ✓ Холерик хэв шинжийн темперамент зонхилсон хүүхэдтэй ажиллахдаа эрч хүчээ зөв зарцуулахад нь туслан биеэ барьж аливаад тэсвэр тэвчээртэй хандах чадвар төлөвшүүлэхэд анхааран ажилласан.

Сангвиник хэв шинжтэй хүүхэдтэй дараах байдлаар

“Өөдрөг сэргэлэн, сонирхсон зүйлдээ маш их үр бүтээлтэй ханддаг хэв шинж юм.”

- ✓ Сангвиник хэв шинж зонхилсон сурагчтай ажиллахдаа сонирхолыг нь өрнүүлэн үр бүтээлтэй ажиллах нөхцөл бүрдүүлэх, эхэлсэнээ дуусгах шаргуу чанар төлөвшүүлэхэд анхаарахыг хичээж ажиллалаа.

Олон хүнтэй харилцах, бусадтайгаа санал бодлоо солилцох, сонирхолтой аргаар хичээлийн даалгаврыг хийж гүйцэтгэх боломжийг сурагчдад олгож аль болох сонирхолтой аргаар хичээлийг зохион байгуулахыг хичээсэн.

Флегматик хэв шинжтэй хүүхэдтэй дараах байдлаар

“Тайван, нэгэн хэвийн шаргуу хэв шинжийн хүн юм”

- ✓ Флегматик маягийн темпераменттай хүүхэдтэй ажиллахдаа нэгэн хэвийн шаргуу ажиллагаанд тулгууралхаас гадна богино хугацаанд гүйцэтгэх даалгавар бэрхшээлтэй байж болзошгүй гэдгийг харгалзан юманд шаламгай хандах чадвар төвшүүлэхэд анхаарлаа.

Меланхолик хэв шинжтэй хүүхэдтэй дараах байдлаар

“Нарийн мэдрэмжтэй, орчноо соргогоор тусгаж хүртдэг, эмзэг хэв шинж юм”

- ✓ Меланхолик маягийн хэв шинж зонхилсон хүүхэдтэй багш ажиллахдаа ажил амралтаа зохицуулахад нь туслах сургалт хүмүүжлийн орчинг нь зөв зохистой бүрдүүлэн өөртөө итгэх итгэлийг нь сайжруулах, сэтгэцийн эрүүл мэндийг нь хамгаалахад анхаарч ажиллалаа.

Дүгнэлт: Энэхүү судалгааны үр дүнд заах арга зүйн хувьд

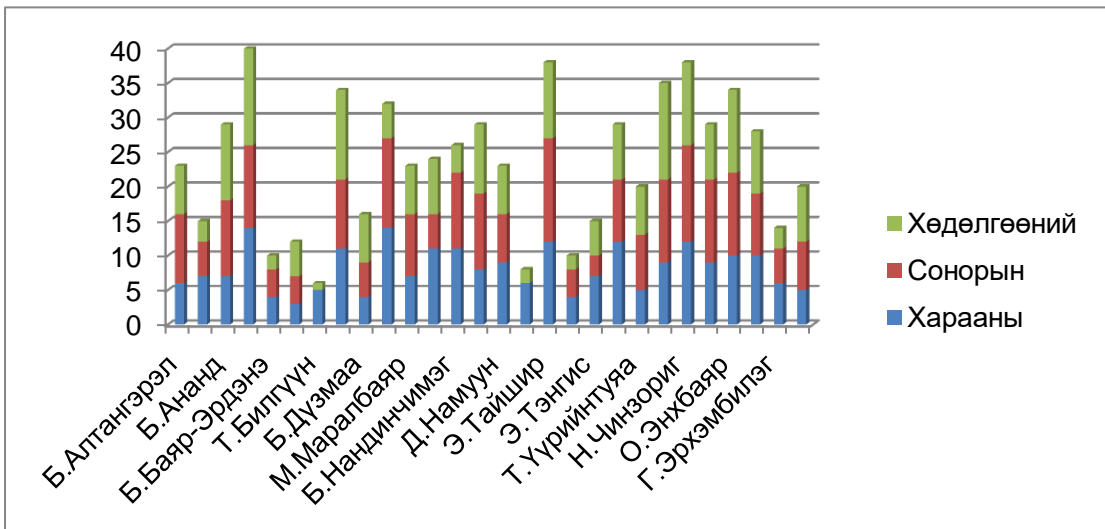
1. Board game
2. Choose friend
3. Double line
4. Simon Says
5. Bingo
6. Brainstorming
7. Guess words
8. Mind map
9. Role Play
10. Interview аргуудыг хэрэглэсэн.

2. Давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судлах судалгаа

Зорилго: Сурагчдын давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэнг судалж онцлогт нь тохирсон дасгал даалгаврыг сонгон авч хичээлдээ хэрэгжүүлэх

№	ба ангийн сурагчдын давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Харааны	Сонорын	Хөдөлгөөний
1	Б.Алтангэрэл	6	10	7
2	О.Амина	7	5	3
3	Б.Ананд	7	11	11
4	Б.Анаргэрэл	14	12	14
5	Б.Баяр-Эрдэнэ	4	4	2
6	Э.Баттулга	3	4	5
7	Т.Билгүүн	5	0	1
8	М.Гийгүүлэн	11	10	13
9	Б.Дүзмаа	4	5	7
10	О.Есүй	14	13	5
11	М.Маралбаяр	7	9	7
12	З.Мөнгөншагай	11	5	8
13	Б.Нандинчимэг	11	11	4
14	Ц.Номин-Эрдэнэ	8	11	10
15	Д.Намуун	9	7	7
16	Б.Сүлдмөнх	6	0	2

17	Э.Тайшир	12	15	11
18	С.Төгөлдөр	4	4	2
19	Э.Тэнгис	7	3	5
20	Б.Урангоо	12	9	8
21	Т.Үүрийнтуяа	5	8	7
22	Е.Чингиз	9	12	14
23	Н.Чинзориг	12	14	12
24	Ө.Энхбат	9	12	8
25	О.Энхбаяр	10	12	12
26	Д.Цэнджаргал	10	9	9
27	Г.Эрхэмбилэг	6	5	3
28	Э.Бат-Оргил	5	7	8
	Нийт	15	9	4

№	Мэдрэхүйн эрхтэн	Сурагчдын тоо
1	Харааны	15
2	Сонорын	9
3	Хөдөлгөөний	4

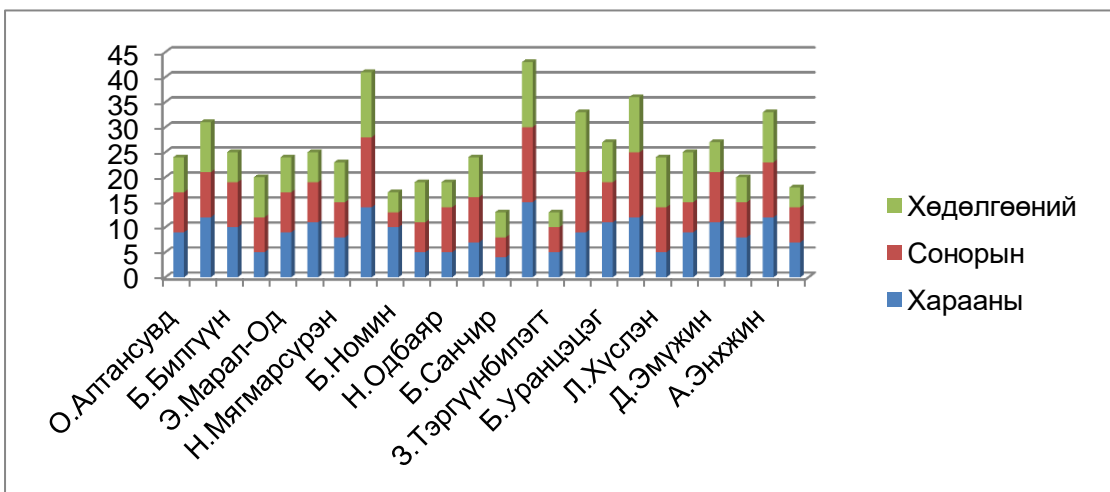
VI ангийн сурагчдаас авсан давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судалгааны үр дүн нь “харааны мэдрэхүй” голлосон бөгөөд сурагчдад хурц тод өнгөтэй хүүхдийн сонирхлыг татахуйц загвартай, ярих чадварыг хөгжүүлэх хөгжөөнт тоглоом болох “Gameboard” тоглоомын аргыг ашиглан хичээлийг зохион байгуулсан.

Gameboard тоглоомын үе шат:

- Тоглоомын талбар дээрх асуултуудыг дэвтэртээ бичиж орчуулах
- Бие биенээсээ асуух, хариулах
- Сурагчдыг багаар ажиллуулж асуултанд хариулах замаар цааш шоог хаяж явах
- Асуултанд хариулсан хүүхэд л цаашид тоглоомыг үргэлжлүүлэх эрхтэй бөгөөд багшаас мэдэхгүй 3 асуултаа асуух боломжтой. Боломж-3
- Түрүүлж дууссан хүүхдэд багш үнэлгээ өгөх замаар 3 удаа тоглоно
- 3 удаа тоглосны дараа суагчид дараагийн тоглоомыг сонгон авч тоглох эрхтэй болно.

Энэхүү тоглоомыг тоглосноор сурагчдын ярих чадвар хөгжиж багаар ажиллах чадварт суралцан бие биенээ илүү сайн ойлгож мэдэж авч байлаа.

№	76 ангийн сурагчдын зан төлөвийг тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Харааны	Сонорын	Хөдөлгөөний
1	О.Алтансүвд	9	8	7
2	Б.Анхчимэг	12	9	10
3	Б.Билгүүн	10	9	6
4	З.Болд-Эрдэнэ	5	7	8
5	Э.Марал-Од	9	8	7
6	Б.Мөнх-Учрал	11	8	6
7	Н.Мягмарсүрэн	8	7	8
8	Ж.Нандин-Эрдэнэ	14	14	13
9	Б.Номин	10	3	4
10	Т.Номин	5	6	8
11	Н.Одбаяр	5	9	5
12	Б.Оюун	7	9	8
13	Б.Санчир	4	4	5
14	А.Сод-Эрдэнэ	15	15	13
15	З.Тэргүүнбилэгт	5	5	3
16	Ж.Тэргэл	9	12	12
17	Б.Уранцэцэг	11	8	8
18	Э.Халиун	12	13	11
19	Л.Хүслэн	5	9	10
20	Н.Эмүжин	9	6	10
21	Д.Эмүжин	11	10	6
22	О.Энхбаясгалан	8	7	5
23	А.Энхжин	12	11	10
24	О.Эрдэнэбат	7	7	4
	Нийт	15	4	5

76 ангийн сурагчдаас авсан давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судалгааны үр дүн нь “харааны мэдрэхүй” голлосон бөгөөд сурагчдад , ярих чадварыг хөгжүүлэх хөгжөөнт тоглоом болох “Guess words” тоглоомын аргыг ашиглан хичээлийг зохион байгуулсан. 76 ангид англи хэлний Guesswords тоглоомын аргыг хэрэглэснээр сурагчид бие биетэйгээ харилцан ярилцах, өөрийн сонгосон асуултанд хариулах, таах замаар англи хэлний ярих чадвар бага багаар хөгжиж байсан.

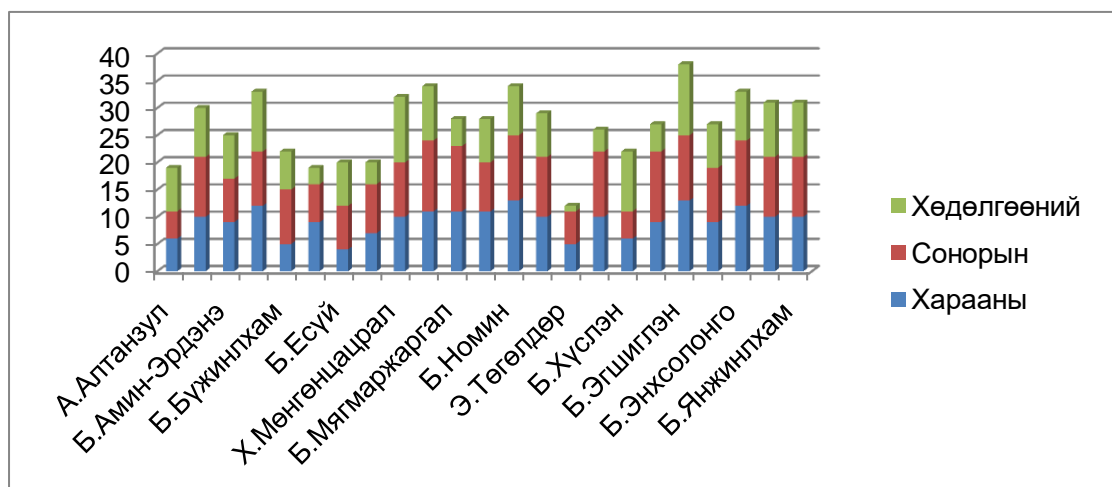
- Guess words арга нь сурагчдын ярих чадварыг хөгжүүлэх зорилготой, нас сэтгэхүйн онцлогт тохирсон асуултуудтай байсан.

“Guess words” тоглоомын үе шат:

- Тоглоомын талбар дээрх асуултуудыг дэвтэртээ бичиж орчуулах, хариулах
- Бие биенээсээ асуух, хариулах
- Сурагчдыг хосоор ажиллуулж асуултанд хариулах замаар дараагийн асуулт руу орох
- Асуултанд хариулсан хүүхэд л цаашид тоглоомыг үргэлжлүүлэх эрхтэй бөгөөд багшаас мэдэхгүй 3 асуултаа асуух боломжтой. Боломж-3
- Түрүүлж дууссан хүүхдэд багш үнэлгээ өгөх замаар тоглоом цааш үргэлжилнэ.

Энэхүү тоглоомыг тоглосноор сурагчдын ярих чадвар хөгжиж хосоор ажиллах чадварт суралцан бие биенээ илүү сайн ойлгож мэдэж авч байлаа.

№	8а ангийн сурагчдын зан төлөвийг тодорхойлох судалгааны үр дүн			
	Сурагчдын нэрс	Харааны	Сонорын	Хөдөлгөөний
1	А.Алтанзул	6	5	8
2	Б.Амартүвшин	10	11	9
3	Б.Амин-Эрдэнэ	9	8	8
4	О.Билгэ-Очир	12	10	11
5	Б.Бүжинлхам	5	10	7
6	О.Бэхи-Очир	9	7	3
7	Б.Есүй	4	8	8
8	Л.Мишээл	7	9	4
9	Х.Мөнгөнцацрал	10	10	12
10	М.Мөнх-Ану	11	13	10
11	Б.Мягмаржаргал	11	12	5
12	П.Намуун	11	9	8
13	Б.Номин	13	12	9
14	Б.Номуундарь	10	11	8
15	Э.Төгөлдөр	5	6	1
16	Б.Хатанзаяа	10	12	4
17	Б.Хүслэн	6	5	11
18	Э.Цэлмэг	9	13	5
19	Б.Эгшиглэн	13	12	13
20	Г.Энхмөнх	9	10	8
21	Б.Энхсолонго	12	12	9
22	Ч.Эрдэнэ-Үжин	10	11	10
23	Б.Янжинлхам	10	11	10
	Нийт	7	13	3

8а ангийн сурагчдаас авсан давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судалгааны үр дүн нь “сонорын” мэдрэхүйн эрхтэн голлосон бөгөөд сурагчдын ярих чадварыг хөгжүүлэх “Comic book” цуврал ном ашиглан хичээлийг зохион байгуулсан.

8а ангид англи хэлний Comic book аргыг хэрэглэснээр сурагчид багаар ажиллан бие биетэйгээ харилцан ярилцах, өөрийн сонгосон асуултанд хариулах, таах замаар англи хэлний ярих чадвар бага багаар хөгжиж байсан.

- “Comic book” арга нь сурагчдын ярих чадварыг хөгжүүлэх зорилготой, нас сэтгэхүйн онцлогт тохирсон асуултуудтай байсан.

“Comic book” цуврал номыг сурагчдад дараах үе шатаар дамжуулан хүргэнэ.

- Сурагчид багтаа авсан цуврал номоо багийн гишүүддээ тэнцүү хувааж уншиж орчуулах
- Үйл явдлын талаар бие биенээсээ асуулт асууж хариулах
- Сурагчдыг багаар ажиллуулж асуултанд хариулах замаар дараагийн асуулт руу орох
- Баг бүр 1-3 хүртэлх цувралыг хувааж авах бөгөөд 1-р цувралыг ярьж дууссаны дараагийн цуврал эхлэх замаар үргэлжилнэ.

Дүгнэлт: Энэхүү судалгааны үр дүнд баг бүр 1-3 хүртэлх цувралыг хувааж авах бөгөөд 1-р цувралыг ярьж дууссаны дараа дараагийн цувралд ямар үйл явдал болох нь сурагчдад сонирхолтой байж бусдынхаа яриаг анхааралтай сонсож байлаа.

7. Эцэг эхийн оролцоо, хичээлээс гадуурх хүмүүжлийн ажлын үр дүн
- Эцэг эхийн нээлттэй хаалганы өдөр – 6, 7, 8-р ангийн эцэг эхэд Moodle системийн талаар заавар, зөвлөгөөг өгч ба ангийн эцэг эхчүүдэд хүүхдүүдтэй холбогдох зөвлөгөө, зааврыг өгсөн.

- Эцэг эх, асран хамгаалагчдын анхдугаар зөвлөгөөний хэлэлцүүлэгт туслаж, чиглүүлэх ажлыг гүйцэтгэсэн.

8. Гранд дизайны зорилго зорилтын биелэлт

- Хүүхэд бүрийн онцлогийг харгалзан сургалтын чанарыг сайжруулах үүднээс сурагчдаас сонирхлын судалгаа авч англи хэлний сонирхолтой дасгал даалгавар, тоглоомын аргуудыг багаар болон хосоор зохион байгуулсан.

II. Мэдлэг чадвар ахиц, амжилт

1. Гарааны болон Оношлох үнэлгээ

№	Анги	Сурагчдын тоо	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	6А	29					1	9	12	7
2	7А	25					4	11	7	3
3	7Б	24					5	6	6	7
4	7Г	26					2	7	11	6
5	7Д	29					4	11	9	7
6	8А	23					3	3	6	11
7	8Б	22					4	2	6	10
8	8Г	20						2	10	8
9	8Д	27					2	7	10	8
		225					25	58	77	67

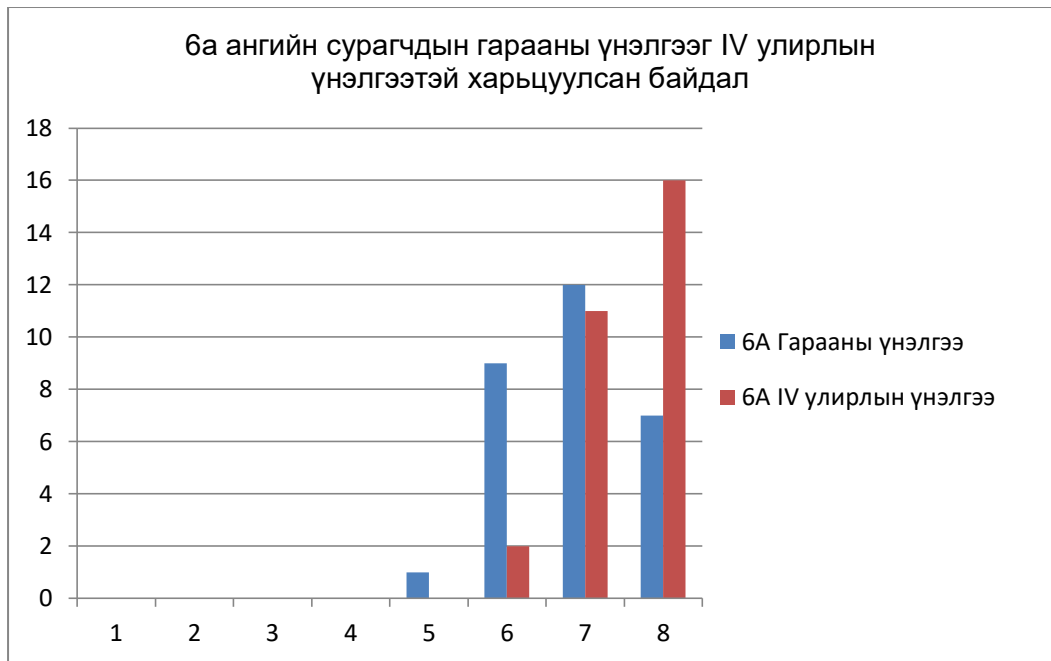
2. Улирал бүрийн нэгж хичээлийн боловсруулалт /MOODLE/

- Улирал бүрийн нэгж хичээлийг батлуулж Moodle системд оруулсан.

3. Стандарт хэрэгжилт

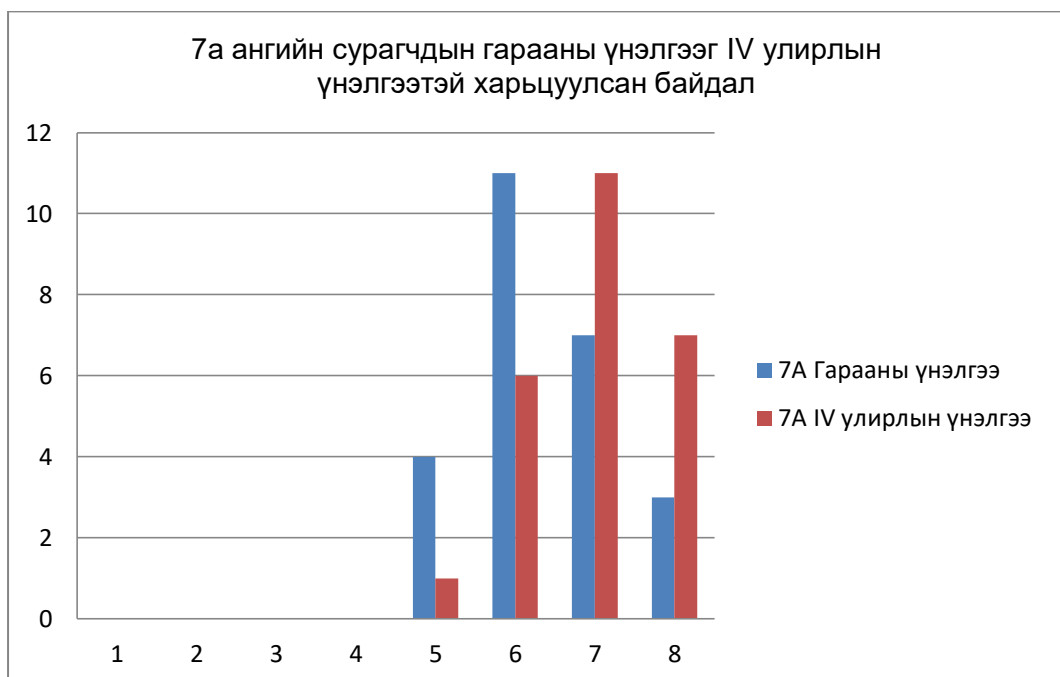
№	Анги	Сурагчдын тоо	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	6А	29						2	11	16
2	7А	25					1	6	11	7
3	7Б	24					1	4	9	10
4	7Г	26						5	12	9
5	7Д	29						6	11	12
6	8А	23						3	6	14
7	8Б	22					1	2	6	13
8	8Г	20						2	3	15
9	8Д	27						4	9	14
		225					3	34	78	110

4. Өөрийгөө хөгжүүлэх төлөвлөгөөний биелэлт
  - Moodle системийн талаар мэдээлэл авч түүн дээр хэрхэн ажиллах талаар 10 удаагийн сургалтанд хамрагдаж батламжаа авав.
  - Moodle системд дэх даалгаврын төрлүүдийг боловсруулж сурсан.
  - Эхний жилийн үндсэн сургалтанд хамрагдсан.
1. Цахим даалгавар
2. Танхимын сургалт
  - БМДИ-аас зохион явуулсан эхний жилийн үндсэн сургалтандаа амжилттай хамрагдсан.
1. Scholarship essay writing workshop
2. Writing a letter of recommendation workshop сургалтанд хамрагдаж батламжаа авсан.
  - Чингэлтэй дүүргийн гадаад хэлний багш нарын хэлэлцүүлэгт хичээлд сууж ахмад багш нараас заах арга зүйн туршлага судлав.
  - Монгол дахь америкийн төв болох American Corner дээр англи хэлний багш нарт зохион явуулсан “Professional Development Methodology Workshop” сэдэвт заах арга зүйн сургалтанд хамрагдсан.
  - Англи хэлний заах арга зүйн дараах аргыг судалж хэрэглэгдэхүүн бэлдэж хичээлдээ ашигласан.
1. Board game
2. Choose friend
3. Double line
4. Simon Says
5. Bingo
6. Brainstorming
7. Guess words
8. Mind map
9. Role Play
10. Interview
  - 7 хоногийн төлөвлөгөөгөө батлуулан төлөвлөгөөний дагуу ажилласан.
5. Судлагдахууны хөтөлбөрийн үр дүн
  - Нэгж хичээл болон ээлжит хичээлийн хөтөлбөр төлөвлөгөөг улам сайжруулж тэмдэглэл хөтөлж ажилласан. 7-р ангийн а, б, г, д бүлгүүдэд хичээлийг зохион байгуулдаг учраас хичээлд хэрэглэж буй тоглоомын аргуудыг ашиглаж байх явцад сйажруулах зүйлс маш их гарч ирж байсан бөгөөд тухайн гүд нь тэмдэглэж авч дараагийн ангид орохдоо бэлтгэлтэй орж сурагчидтай ажилласан. Хичээлд хэрэглэж буй тоглоомын аргуудын талаар сурагчдаас судалгаа авч хэрхэн хөгжиж, өөрчлөгдөж байгааг нээлттэй болон хаалттай санал асуулгын аргаар судалгаа авсан. Ээлжит хичээлүүд өөрчлөгдөхийн хирээр нэгж хичээлд өөрчлөлт оруулах шаардлага гарсан бөгөөд дараа дараагийн улиралдаа нэгж хичээлээ улам сайжруулан ажилласан.
6. Журнал бичилт
  - Журналыг стандартын дагуу өдөр бүр хөтөлж тэмдэглэгээ хийж байсан.
7. Хичээлд ордог сурагчдын хүртээмж
  - Нийт 9 ангийн 225 сурагчдад англи хэлний хичээлийг орсон бөгөөд дараах байдлаар үнэлэгдсэн байна.

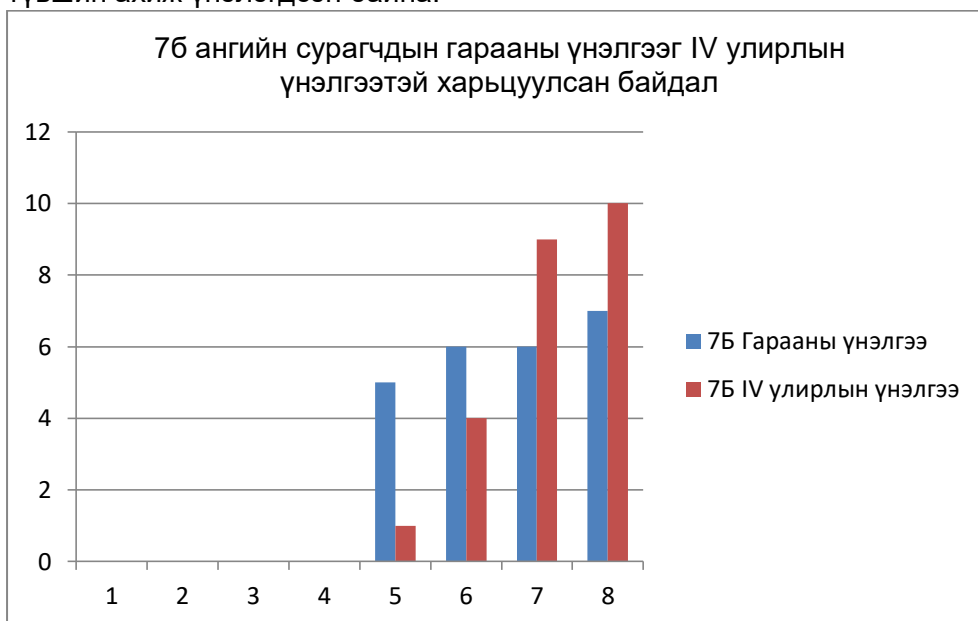
2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 6а ангийн нийт 29 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-7, VII-12, VI-9, V-1. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 9 сурагчаар, VII түвшин 4 сурагчаар, VI түвшин 1 сурагчаар, V түвшин 7 сурагчаар ахисан үнэлгээ гарсан байна.

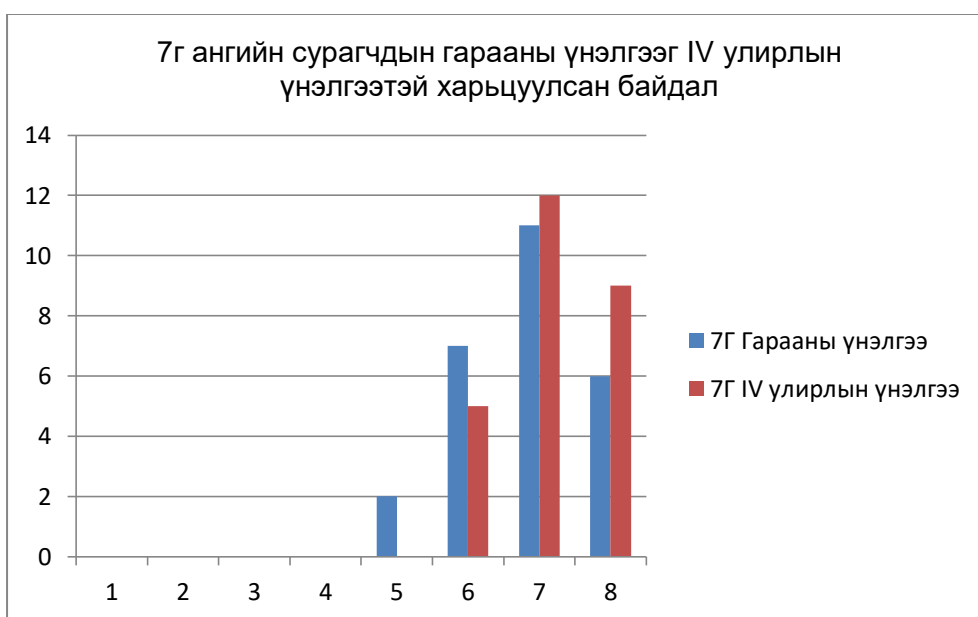
2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 7а ангийн нийт 25 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-3, VII-7, VI-11, V-4. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 4 сурагчаар, VII түвшин 4 сурагчаар, VI түвшин 5 сурагчаар, V түвшин 3 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

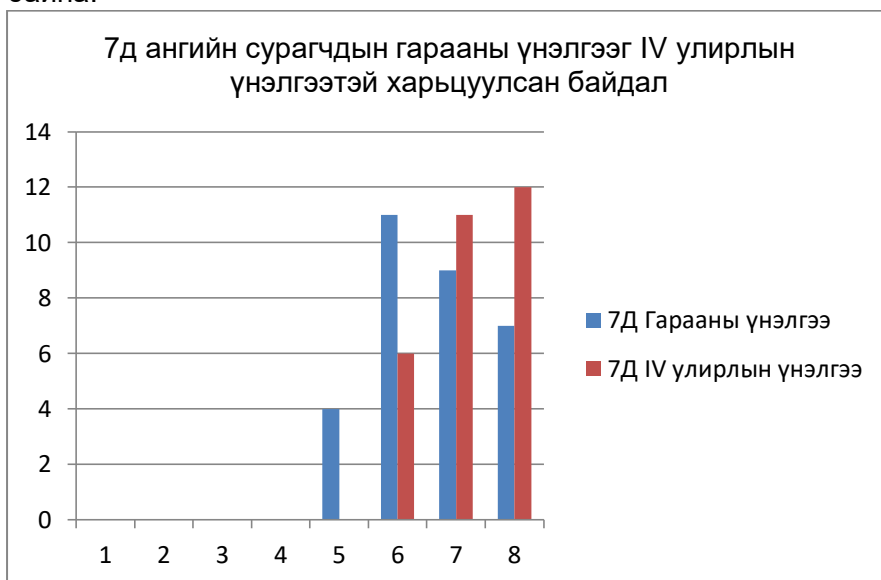
2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 7б ангийн нийт 24 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-7, VII-6, VI-6, V-5. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 3 сурагчаар, VII түвшин 3 сурагчаар, VI түвшин 2 сурагчаар, V түвшин 4 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

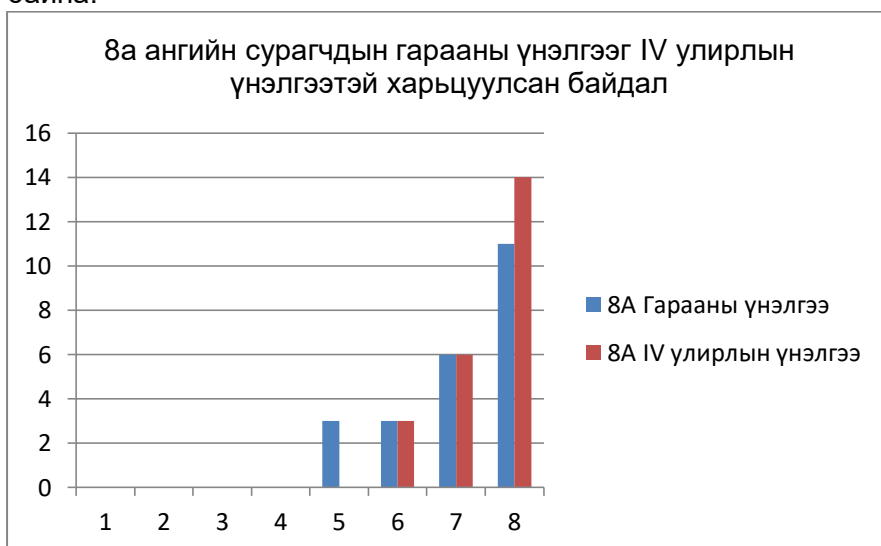
2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 7г ангийн нийт 26 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-6, VII-11, VI-7, V-2. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 3 сурагчаар, VII түвшин 1 сурагчаар, VI түвшин 5 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 7д ангийн нийт 29 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-7, VII-9, VI-11, V-4. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

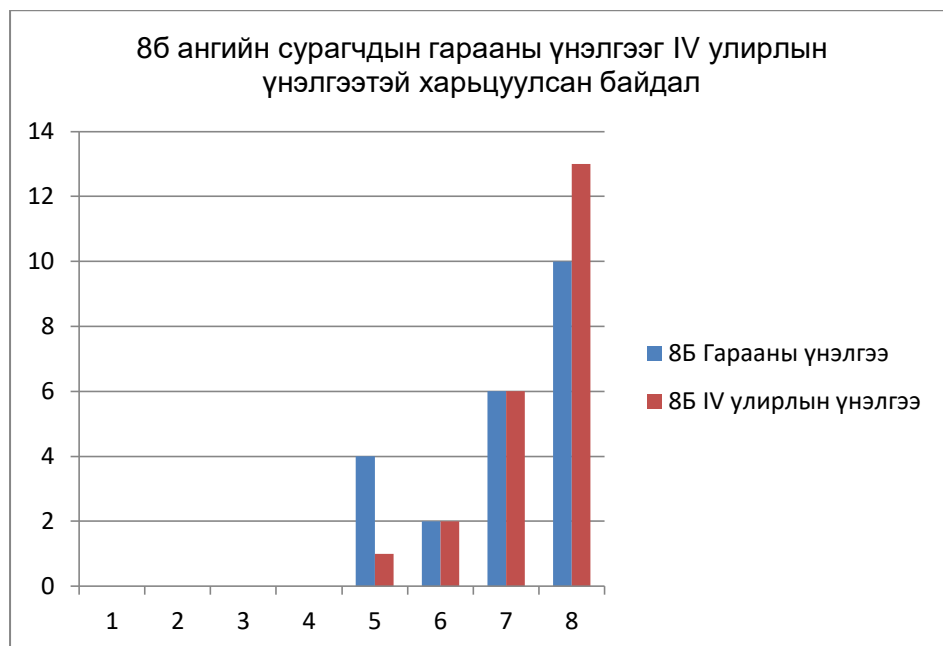
Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 5 сурагчаар, VII түвшин 2 сурагчаар, VI түвшин 5 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 8а ангийн нийт 23 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-11, VII-6, VI-3, V-3. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

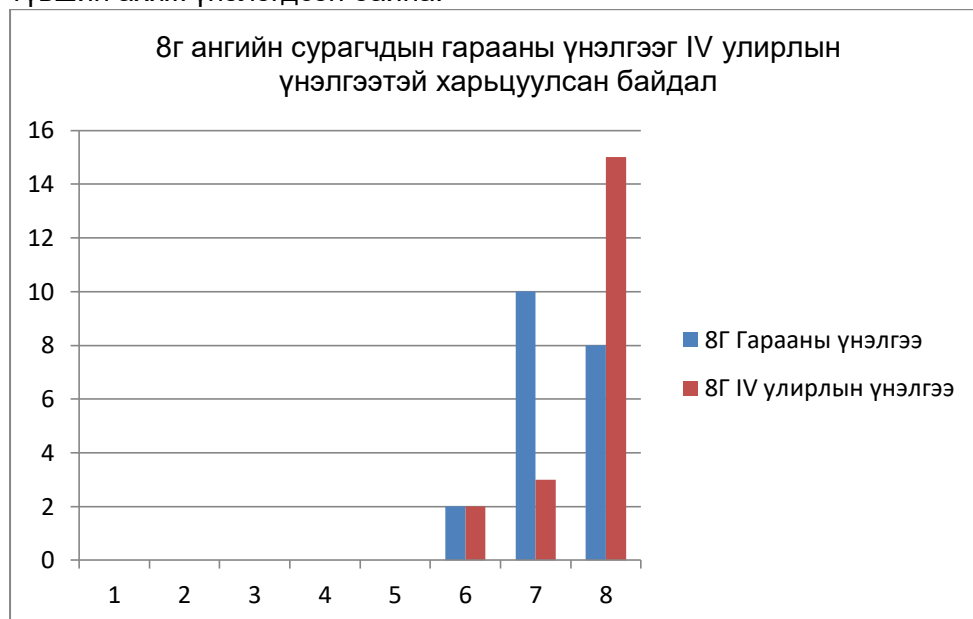
Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 3 сурагчаар,

VII түвшин 3 сурагчаар, VI түвшин 2 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

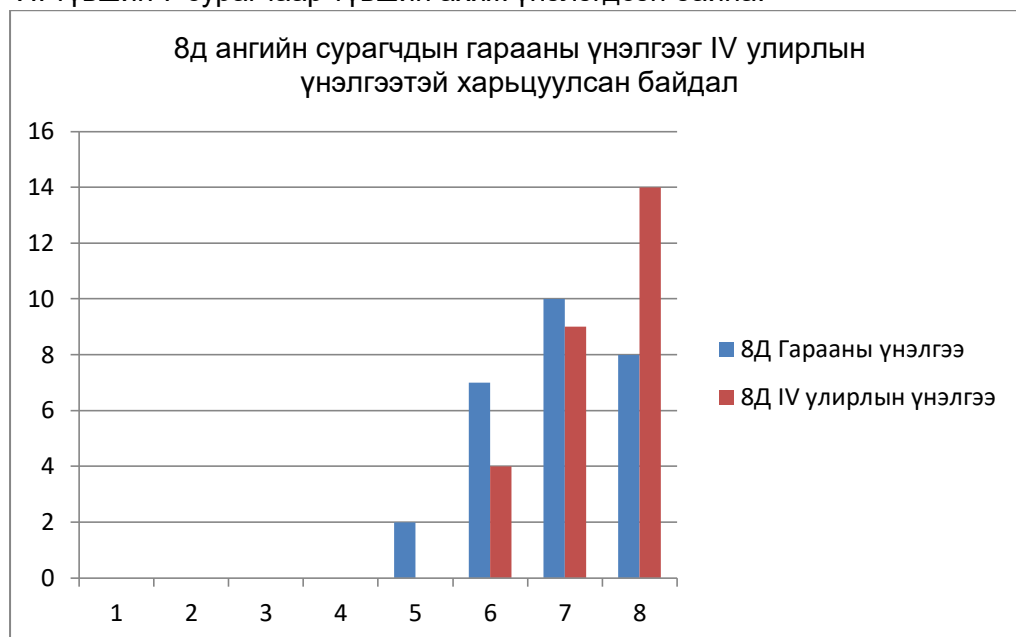
2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 8б ангийн нийт 22 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-10, VII-6, VI-2, V-4. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 3 сурагчаар, VII түвшин 3 сурагчаар, VI түвшин 2 сурагчаар, V түвшин 3 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 8г ангийн нийт 20 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-8, VII-10, VI-2. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 7 сурагчаар, VII түвшин 7 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

2018-2019 оны хичээлийн жилийн III улиралд 8д ангийн нийт 27 сурагчаас гарааны үнэлгээ авсан ба дараах байдлаар дүгнэгдсэн байна. VIII-8, VII-10, VI-7, V-2. III улирлын үнэлгээг цэнхэр, IV улирлын үнэлгээг улаан өнгөөр тэмдэглэв.

Дүгнэлт: Дээрх графикаас үзэхэд нийт сурагчдын түвшин IV улиралд дараах байдлаар ахисан үр дүн гарсан байна. VIII түвшин 6 сурагчаар, VII түвшин 1 сурагчаар, VI түвшин 3 сурагчаар түвшин ахиж үнэлэгдсэн байна.

8. Багшийн хөгжлийн дэвтрийн хөтлөлт

Багшийн хөгжлийн дэвтрийг өдөр бүр оролцсон үйл ажиллагаагаа бичин тэмдэглэж хөтөлж ажилласан.

9. Хүүхэд бүрийн ахиц амжилтанд нөлөөлсөн бүтээлч ажил

- Хичээл орж буй нийт сурагчдаар үзэж буй сэдвийн хүрээнд ханын сонин хийлгүүлж багаараа бусдадаа ярьж өгөх даалгавар хийлгүүлсэн.
- Сурагчдад бие даан хийх даалгавар өгч тухайн материал дээр ажиллуулсан.
- 6-р ангийн сурагчдын дунд Game board-шоо хаяж нүүднл хийх замаар асуултанд хариулах тоглоомын аргыг ашиглан хичээлийг зохион байгуулж сурагчдын ярих чадварыг хөгжүүлсэн.
- 7-р ангийн сурагчдын дунд Guess words зураг харж үг таах тоглоомын аргыг хэрэглэн хичээлийг зохион байгуулсан. Энэ нь сурагчдын ярих чадвар, үгийн санг нэмэгдүүлсэн.
- 8-р ангийн сурагчдын дунд Comic book буюу цуврал номыг уншиж ангийнхандаа ярьж өгөх даалгаврыг гүйцэтгүүлснээр сурагчдын үгийн сан болон ярианы үг хэллэгийг сурсан.

10. Сурагчдын сурах үйлд тулгамдаж буй асуудлыг шийдвэрлэж байгаа байдал

- Сурагчдад тулгамдаад байгаа англи хэлний чадваруудыг аль болох болох сонирхолтой байдлаар тоглоомын арга ашиглан орсон нь сурагчдад үр дүнтэй байсан.

III. Авьяасыг нээн судлах хөгжүүлэх

1. Хүүхэд нэг бүрийг хөгжүүлсэн байдал /Улс нийслэл, дүүрэг, сургууль/
    - Spelling bee тэмцээнийг зохион байгуулдаг
    - A-X-A тэмцээн зохион явуулдаг
    - Bingo тэмцээнийг зохион явуулдаг
    - Choose friend тэмцээнийг зохион явуулдаг.
  2. Олимпиад уралдаан тэмцээн
    - “Гурван тамир” сругуулийн нэрэмжит гадаад хэлний олимпиадад англи хэлний гүнзгий түвшинд
      - 7д ангийн сурагч Б.Тайван амжилттай оролцож 1-р байр
      - 8а ангийн сурагч Б.Есүй 3-р байр тус тус эзэлсэн.
  3. Бүтээлч ажил
    - Сурагчдаар үзэж буй сэдвийн хүрээнд ханын сонин гаргаж ажиллуулсан.
    - Бие даах ажлыг хүүхэд бүртэй тулж ажиллаж үр дүнг хамтран ярилцсан.
    - Хичээлийн бус цагаар анхаарах шаардалагтай сурагчидтай уулзаж давтлага өгсөн.
    - 6, 7, 8-р ангийн сурагчдад НБГ-аас гаргасан англи хэлний жишиг даалгаврыг авч ажиллуулсан.
  4. Хүүхэд нэг бүрийн оролцоог хангаж анги нийтээрээ хөгжсөн байдал
    - Хичээл орж буй нийт 9 ангийн сурагчид
1. Game board
  2. Guess words
  3. Comic book тоглоом болон харилцан ярианы аргуудыг хичээлдээ хэрхэн ашиглах талаар сурсан.
5. Багш ажлын байран дээрээ хөгжсөн байдал
    - Англи хэлний заах арга зүйн өөрийн гэсэн аргатай болохын тулд дараах аргуудын судалж хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар сурагчдаас темпераментийн судалгаа, давамгай хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судлах судалгаа авч нас сэтгэхүйн онцлог болон судалгааны үр дүнд суурилсан дасгал даалгаврыг боловсруулж ажилласан. Үүний үр дүнд өмнө нь мэдэхгүй байсан сонирхолтой тоглоомын аргуудыг хичээлдээ ашигласнаар өөрийн арга зүйгээ бага багаар сайжруулсан.

IV. Боловсролын сэтгэл ханамж

1. Цаг ашиглалт
  - Хувийн төлөвлөгөөгөө цаг хугацаатай гарган даган биелүүлдэг.
  - Хичээлээ эхлэхийн өмнө бэлтгэл хийж хичээлийг зохион байгуулдаг.
  - Цахим хичээл бэлтгэн хичээлээ тогтмол зохион байгуулдаг.
2. Хичээлийн цагийн хариуцлага-40 минут

- Хичээлийн 40 минутыг хариуцлагатай зохион байгуулдаг.
  3. Багшийн ёс зүй, хууль эрх зүйн биелэлт
- Багшийн ес зүйг баримтлан ажилладаг.
  4. Багшийн хичээлийн бэлтгэл
- Хичээлийг судалгаанд үнлэслэн багаар болон хосоор зохион байгуулахын тулд холбогдох хэрэглэгдэхүүнийг урьдчилан бэлтгэж хичээлийг зохион байгуулдаг.
  5. Хоцрогч таслагч сурагчидтай ажилласан байдал хүрсэн үр дүн
- Хичээлд хоцорсон сурагчдаас өмнөх хичээлийн шинэ үгүүдээс лавлан асууж оруулдаг.
  6. Багш сургалтын ажлын баримт бичгийг зохих журмын дагуу хөтөлж байгаа байдал
- Багшийн хөтлөх баримт бичгийг журмын дагуу өдөр тутамдаа тэмдэглэж, хөтөлж ажилласан.
  7. Сургалтын техник хэрэгслийг ашигласан байдал
- Хичээлдээ цахим хэрэглэгдэхүүнийг урьдчилан бэлтгэж үзүүлэн материал, интернет эх сурвалж ихээр ашигладаг.

V. Эрүүл мэнд

1. Мэндлэх хүндлэх –Зөв боловсон харилцаа
  - Хичээл бүрийг сурагчидтай мэндэлж эхлүүлдэг.
2. Эрүүл мэндийн анхан шатны дадал хэвшилд сургаж үлгэрлэсэн байдал
  - Хичээлийн явцад сурагч бэртэж гэмтэх тохиолдолд анхан шатны тусламж үзүүлж шаардлагатай бол эмчид ханддаг.
3. Эрүүл мэндийн сургалт зохион байгуулж гарсан үр дүн
  - Хичээлтэйгээ уялдуулан эрүүл мэндийн зөвлөгөө өгдөг.
4. Анги танхимын цэвэр эмх цэгцтэй байдалд сургаж хэвшүүлсэн байдал
  - Хичээлийн эхэнд ангийн ариун цэвэр, агааржуулалтад анхаарч орчноо цэвэрхэн байлгах үүднээс хогийг авхуулж хичээлийг эхэлдэг.
5. Эрүүл орчинд байхын ач тусын талаар ойлголт өгч хэвшил болохуйц ажил зохион байгуулж үр дүнд хүрсэн байдал
  - 6,7-р ангийн сурагчдад эрүүл орчны тухай дуу зааж, богино хэмжээний бичлэг үзүүлсэн. Үүний үр дүнд сурагчид хогоо хаяха больсон.
6. Жижүүр сурагчдын үйл ажиллагаа жигд ажиллагаатай эсэх
  - Жижүүр багш хийх явцдаа сурагчдын жижүүр ангийн сурагчидтай хамтран зохих шаардлага тавьж оролт, гаралтанд анхаарч ажилласан.
7. Анги танхимын эд хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалтын талаар зөв ойлголт өгч, тэдгээртэй зөв харилцах дадал хэвшилд сургасан байдал
  - Хичээл орохын өмнө ангийн ширээ сандлыг цэгцэлж хичээл эхэлдэг.
8. Эрүүл мэндийн үзлэг, сургалт өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх талаар хийж хэрэгжүүлсэн байдал

- Эрүүл мэндийн мэдлэгийг хичээлээрээ дамжуулан сурагчдад өгдөг.
9. Ангийн ариун цэвэр эрүүл мэндийн булангийн хэрэгжилт
- Хичээл болгоны эхэнд ангийн ариун цэвэрт, гэрэл гэгээнд анхаарч агааржуулагчийг ажиллуулан хичээлийг эхлүүлдэг.
10. Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хүрээнд хийсэн ажил
- 6, 7-р ангийн сурагчдад амны хөндийн эрүүл ахуйн талаар хичээлийг зохион байгуулсан.

Дүгнэлт

2018-2019 оны хичээлийн жилийн II хагас жилд 6а, 7а, 7б, 7г, 7д, 8а, 8б, 8г, 8д гэсэн нийт 9 ангид англи хэлний хичээлийг орлоо. Энэ хичээлийн жилд сурагчдын англи хэлний ярих чадварыг хөгжүүлэх зорилго тавьж сурагчдын нас сэтгэхүйн онцлогт суурилан дасгал даалгавар боловсруулж ажиллалаа. Үүний тулд сурагчдаас зан төлөвийн судалгаа, давамгайл хөгжсөн мэдрэхүйн эрхтэн судлах судалгаа авсан бөгөөд үр дүнд сурагчидтай хэрхэн ажиллах арга барил, мөн тэдний харааны, сонорын, хөдөлгөөний мэдрэхүйн эрхтнээс аль нь илүү давамгайлж байсныг тогтоон түүнд тохирсон дараах тоглоомын аргуудаас сонгон авч даалгавар боловсруулсан. 6-р ангид Game board, 7-р ангид Guess words, 8-р ангид Comic book цуврал номыг сонгон авсан.

VI ангид англи хэлний “Gameboard” тоглоомын аргыг ашиглан хичээлийг зохион байгуулсан бөгөөд сурагчид өөрсдийн буусан асуултанд хариулах замаар ярих чадвар нь хөгжиж цааш шоог хаян тоглож байсан нь сонирхолтой бас хөгжилтэй байхын хажуугаар бие биенийгээ илүү сайн таньж мэдэж байлаа. Энэхүү аргын талаар сурагчдаас нээлттэй болон хаалттай санал асуулга авсан ба санал асуулгын үр дүнд сурагчид энэ тоглоомондоо дуртай, хөгжилтэй, сонирхолтой байсан, ярих чадвар хөгжиж байсан хэмээн 96% нь хариулсан. Мөн энэхүү аргыг сурагчид хичээлийн сэдэвтэйгээ уялдуулж өөрсдөө хийх санаачлага гаргасан. Цаашид энэхүү аргыг ашиглан сурагчдын ярих чадвар, үгийн санг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагаа зохион байгуулна гэж бодож байна.

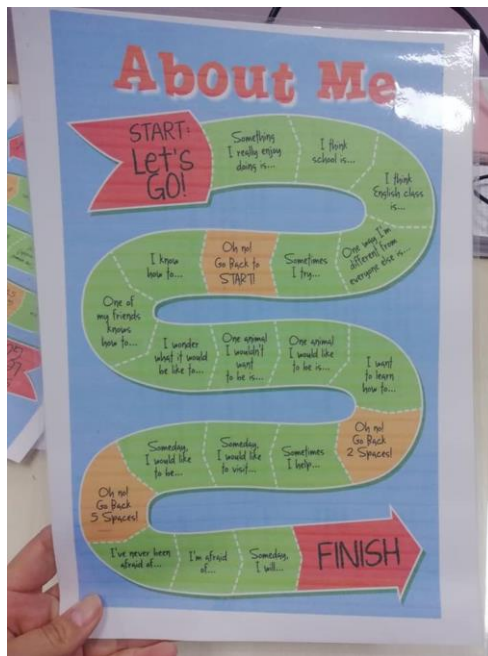
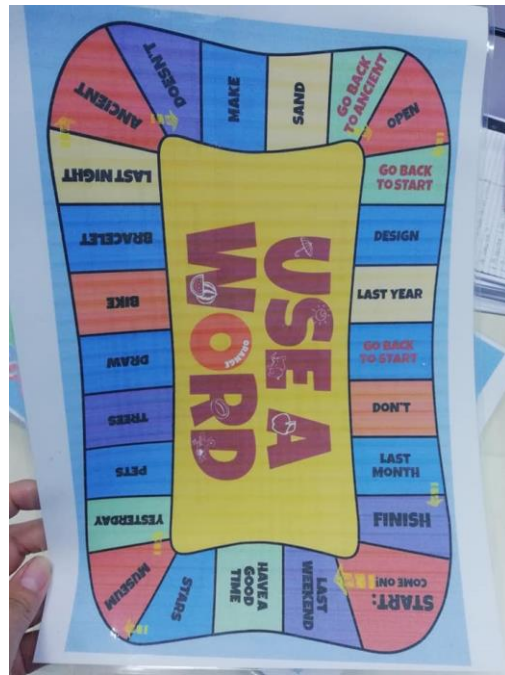
VII ангийн хувьд “Guess words” буюу үг таах, асуултанд хариулах замаар Flash card ашиглан тоглох нь сурагчдын ярих чадвар болон салбар бүрийн үгийн сангийн мэдлэгийг нэмэгдүүлж байсан юм. Энэхүү аргын талаар сурагчдаас нээлттэй болон хаалттай санал асуулга авсан ба санал асуулгын үр дүнд сурагчид энэ тоглоомондоо дуртай, хөгжилтэй, сонирхолтой байсан, ярих чадвар хөгжиж байсан хэмээн 88% нь хариулсан. Цаашид энэхүү аргыг ашиглан сурагчдын ярих чадварыг хөгжүүлэх хэрэгтэй юм байна гэж бодсон.

VIII ангийн сурагчдын нас сэтгэхүйн онцлогт тааруулан Comic book цуврал ном орчуулах, утга санааг бусдадаа ярьж өгөх зэрэг дасгал даалгаврууд нь сурагчдын ярих чадвар болон бусдын өмнө өөрийн ойлгосон зүйлийг ярьж илэрхийлэхэд суралцаж байсан. Trace effect 1-10 цуврал номын эхний гурвыг сурагчид баг болж орчуулж бусдадаа ярьж өгсөн нь дараа дараагийн үйл явдал хэрхэн өрнөх нь сонирхолтой бас хүлээлттэй байсан.

Хичээлдээ сонгон авсан тоглоомын арга болон түүнд хэрэглэгдэх хэрэглэгдэхүүнийг монгол дахь Америкийн зөвлөгөө мэдээллийн төв болох American corner-ийн дунд сургуулийн сурагчдад зориулсан гэрын авлагаас бэлтгэсэ

Хавсралт

6-р ангийн сурагчид Game board тоглоомын аргыг хичээлдээ хэрэглэж байгаа байдал

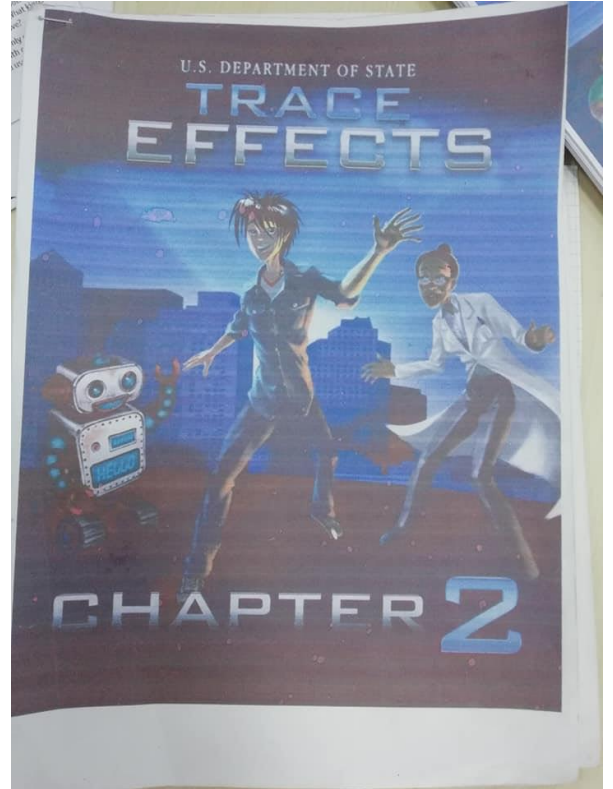
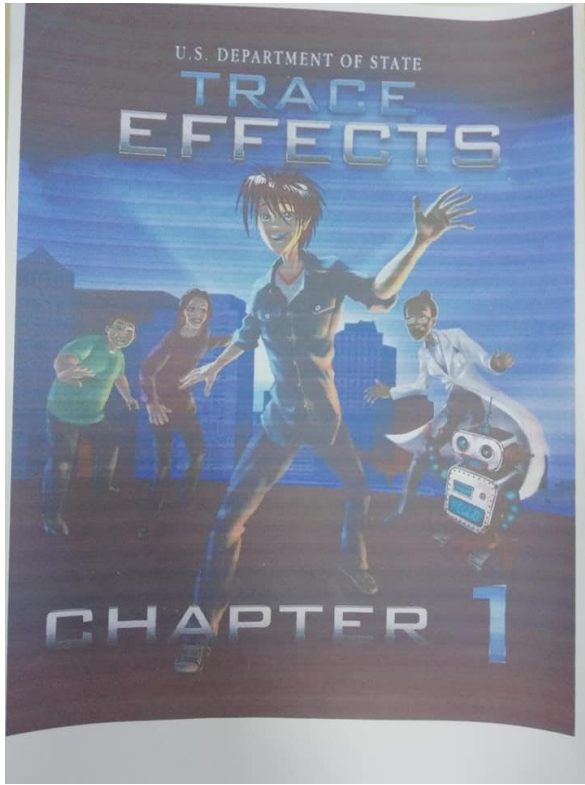
7-р ангийн сурагчид Guess words аргыг хичээлдээ хэрэглэж байгаа байдал

8-р ангийн сурагчид Comic book буюу цуьрал ном уншин ангийнхандаа ярьж өгч буй байдал

Хөвсгөл аймгийн Мөрөн хотын Боловсролын газрын гадаад хэл Хариуцсан Д.Отгонбаяртай хамтран ерөнхий боловсролын сургуулийн англи хэлний багш нарт англи хэлний хичээлийг хэрхэн сонирхолтой аргаар заах талаар мэдээлэл хүргэж туршлага судлав

